

MAGNUS NORDQVIST:

Mitt anförande från gårdagens möte i Hjo:

Se ut över sjön. Insup det faktum att denna sjö har legat här i fyra miljoner år. En tid motsvarande 70, 80 tusen mansåldrar. Stämmer inte det till en viss ödmjukhet.

Betänk också det faktum att du själv består av 70% vatten. Även om inte allt det härstammar från Vättern, så är en inte obetydlig del av dig själv Vättern.

Hur många gånger under ditt liv utväxlar du och Vättern vatten med varandra? Jag vet inte, men det är åtskilliga. Utan detta samspel med Vättern skulle Hjo vara en obeboelig plats.

Betänk att under din livstid, hinner sjön, endast omsätta sitt vatten en enda gång, eller något mer.

Vättern är en garant för oss som bor här, och vårt liv. Vi är beroende av denna sjö på det mest fundamentala vis. Att kalla oss och de andra hundratusentals människor som också är det och vår oro för ett särintresse, som någon har dristat sig, är struntprat. Inget annat än struntprat.

*

En som bättre än någon annan gestaltat hur människa och natur hör samman är författaren Sara Lidman.

På nittiotalet när det mesta av den nyskrivna litteraturen i Sverige handlade om kroglivet kring Stureplan i Stockholm fick hon frågan vad hon tyckte om det.

Hon svarade, att nog var detta i sin ordning, litteraturen kan inte avgränsas till några bestämda områden av mänskligt liv. Men, jag kräver, sa hon, att författarna känner till varifrån träet i bardiskarna kommer.

Sara Lidmans egna böcker handlade om detta som hon kallade för samvettet, det vill säga om denna insikt om hur allt levande hänger samman.

En galen idé har flugit i människan, att miljön, naturen är något utanför och skilt från henne själv. Men det är inget annat än ett livsfarligt missförstånd.

*

Vi som engagerat oss i frågan om Vätterns framtid, har beskyllts för att förvandla denna fråga till politik. Har vi det? Vad är egentligen politik?

Politiken uppfanns av grekerna i vår kulturs barndom för ungefär två och ett halvt årtusenden sen, då de förvandlade nödvändigheten av att leva tillsammans för att producera mat och skydda sig, till en konst.

Till en konst att tillsammans som medborgare forma ett samhälle i enlighet med de värderingar de tror på.

Jag tror vi måste återerövra denna förståelse av vad samhälle och politik är.

Ett samhälle kan inte reduceras till ett antal nyttigheter eller intressen. Ett samhälle måste också vila på en helhetssyn, det som Sara Lidmans beskrev som ett samvett.

Och att forma och upprätthålla ett sådant samvett är inte ett ansvar som vi kan överlåta på vare sig politiker eller myndigheter, utan ett ansvar som vi måste ta gemensamt. Det är därför vi har samlats här i dag.

*

Ett försvar, anser de flesta av oss att vi måste ha. Det är inte för att ifrågasätta detta som vi står här. Tvärtom står vi här för att vi anser att Vättern är en del av det som bör försvaras. Det strider mot vårt samvett, att utsätta denna miljö för de störningar och risker det innebär att förvandla den till ett

övningsfält för svenskt och utländskt stridsflyg.

Det är en politisk fråga, ja, visst, eftersom den angår oss som människor och medborgare. Det är också en andlig fråga, eftersom den rör våra relationer till vår livsmiljö, vår förbundenhet med allt levande. Därför tycker jag att det också hade varit på sin plats att kyrkklockorna hade ringt oss samman i kväll.

Men jag är glad ni som kommit ändå är här, för att visa ert samvett, för att ta ert politiska ansvar!

Låt oss skicka en signal till myndigheter och beslutsfattare i vårt land, om vad vi tycker!

Magnus Nordqvist